

**Uchwała Nr XXII/145/2016
Rady Gminy Sadlinki
z dnia 20 grudnia 2016 r.**

w sprawie Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Sadlinki na lata 2017-2019

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j Dz. U. z 04.04.2016 r., poz. 446 z późn. zm.), art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j Dz. U z 15.09.2015 r., poz. 1390 z późn. zm.) oraz art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 29.06.2016 r. poz. 930 z późn. zm.), Rada Gminy Sadlinki uchwala co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Sadlinki na lata 2017-2019, którego treść stanowi Załącznik nr 1 do niniejszej Uchwały.

§ 2

Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sadlinki.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 02 stycznia 2017 r.

Przewodniczący Rady Gminy Sadlinki

Wojciech Berent

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Sadlinki na lata 2017-2019

I. WPROWADZENIE

Uchwalenie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Sadlinki przez Radę Gminy, to zadanie wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Celem strategicznym programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar w rodzinie oraz zwiększanie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na: rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa dla samorządu gminnego następujące zadania:

1. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
2. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działanie edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Sadlinki na lata 2017-2019 ma charakter długofalowy, jest kontynuacją programu obejmującego lata 2014-2016 i w miarę potrzeb oraz sytuacji społecznych może ulegać zmianom i udoskonaleniom.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390)
- ustawę z dnia 12 marca z 2004 r o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 930 z późn. zm.)
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 487)

Program jest spójny z Programami:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy na lata 2014-2020
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sadlinki na lata 2016-2025

- gminnym programem profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w gminie Sadlinki.

II. DEFINICJA PRZEMOCY W RODZINIE

Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest ustawa z dnia 29 listopada 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która pojęcie przemocy definiuje jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działania naruszające prawo lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym. Definicja przemocy zawiera cztery podstawowe kryteria, na podstawie których, najczęściej rozpoznaje się przemoc w rodzinie są to:

- **Intencjonalność** – jest zamierzonym działaniem ukierunkowanym na ofiarę i ma na celu kontrolowanie jej i podporządkowanie; zmierza do osiągnięcia jakiegoś celu,
- **Dysproporcja sił** – brak równowagi sił w rodzinie – jedna osoba jest zdecydowanie silniejsza od pozostałych osób i mając tego świadomość wykorzystuje swoją przewagę,
- **Naruszanie godności i praw** – osoba stosująca przemoc narusza godność innych osób, poprzez np. poniżanie, wyśmiewanie, ośmieszanie,
- **Powodowanie cierpienia i szkód** – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Wyróżnia się następujące rodzaje przemocy:

- **Przemoc fizyczna** – każde agresywne zachowanie skierowane przeciwko ciału ofiary, mogące prowadzić do bólu oraz fizycznych obrażeń (m.in. popychanie, obezwładnienia, szarpanie, policzkowanie, uderzanie pięścią, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, użycie broni);
- **Przemoc psychiczna** – agresywne zachowania które mają na ogół charakter poniżający lub budzący poczucie zagrożenia i wywołują emocjonalny ból i cierpienie (m.in. wyśmiewanie, wyzywanie, krytyka, groźby, kontrolowanie i ograniczenie kontaktu z innymi osobami);
- **Przemoc ekonomiczna** – uniemożliwianie dostępu do rodzinnych zasobów finansowych, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka (min. odbieranie zarabianych pieniędzy, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy);
- **Przemoc seksualna** - wymuszanie pożycia seksualnego lub nieakceptowanych i niechcianych praktyk seksualnych. Przemoc seksualna jest często przez ofiary molestowania ukrywana, co w znacznym stopniu utrudnia im udzielanie pomocy;
- **Zaniedbania** - ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Rodzaje przemocy: fizyczna, psychiczna, ekonomiczna i seksualna mogą się przenikać, ale każda może też występować osobno. Osoby dotknięte przemocą w rodzinie często doświadczają kilku jej form jednocześnie, przemoc w rodzinie najczęściej nie jest jednorazowym zdarzeniem. Zazwyczaj, jeżeli ktoś raz zastosował przemoc wobec bliskich osób, może zastosować ją po raz kolejny. Osoby zajmujące się zawodowo przemocą w rodzinie obserwują, że przemoc powtarza się w charakterystycznym schemacie zwanym cyklem przemocy.

III. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY SADLINKI

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie. Gmina Sadlinki liczy 5.825 mieszkańców (stan na 30.09.2016 r.) z czego grupę 3.870 stanowią osoby w wieku pomiędzy 18 a 60 rokiem życia natomiast dzieci i młodzież do 18-go roku życia stanowią grupę 1.285 osób, i 670 to osoby powyżej 60-go roku życia. Dominującą grupą wiekową są mieszkańcy w wieku produkcyjnym

Według danych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Sadlinkach realizowano procedurę „Niebieskiej Karty” w sposób następujący:

Rok	2012	2013	2014	2015	2016 (do 30.10.2016)
Ilość „Niebieska Karta”	9	8	9	13	11

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Sadlinkach.

Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie gminy w roku 2015 przeprowadzonych zostało 8 interwencji domowych, w wyniku których zostały założone „Niebieskie Karty”, w powyższych przypadkach sprawcami przemocy były osoby uzależnione od alkoholu, Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sadlinkach wynika, że w 2015 roku wpłynęło 16 wniosków celem rozpoczęcia procedury zobowiązania do leczenia uzależnienia od alkoholu, 7 wniosków o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego zostało skierowanych do Sądu. Z porady psychologa w punkcie konsultacyjnym gminnej komisji skorzystało 30 osób z rodzin, w których występuje problem alkoholowy (nadużywających alkoholu, uzależnionych i współuzależnionych).

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że 5,9% ludności gminy korzystało w 2015 r. z pomocy społecznej. Wśród tej grupy 14 rodzin to rodziny z problemem alkoholowym, a w 13- tu rodzinach była prowadzona procedura „Niebieskiej Karty”.

Z wywiadów środowiskowych i spostrzeżeń pracowników socjalnych wynika, że zjawisko przemocy na terenie Gminy nie występuje na dużą skalę. Nie należy jednak tego problemu bagatelizować lub pozostawiać jako nie istniejący, albowiem sprawy związane z przemocą często jeszcze przez niektórych są skrywane i być może o wielu przypadkach pracownicy socjalni mogą nie mieć rozeznania.

IV. ADRESACI PROGRAMU:

Program przeznaczony jest dla mieszkańców Gminy Sadlinki, głównie skierowany jest do:

1. Ofiar przemocy w rodzinie:
  - dzieci,
  - współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
  - osób starszych,
  - osób niepełnosprawnych;
2. Sprawców przemocy w rodzinie;
3. Przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą;
4. Społeczności lokalnej.

V. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz tworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc oraz ochrony ofiar przemocy.

Cele szczegółowe programu:

- I. Koordynacja działań pomocowych realizatorów programu poprzez działalność Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym min:
  - Szybkie i skuteczne podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie, a także planowanie i realizacja działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb.
  - Kompleksowa pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy.
  - Przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy.
  - Kierowanie ofiar i sprawców przemocy do odpowiednich specjalistów.
  - Monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w szczególności uruchamianie współpracy między różnymi instytucjami pomocowymi.
  - Zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”.
  - Gromadzenie oraz udzielanie informacji na temat instytucji udzielających pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy domowej.
  - Analiza wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku leczenia odwykowego składanych do GKRPA pod kątem związku między nadużywaniem alkoholu a stosowaniem przemocy.
  - Występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 § 2 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
  - Wsparcie psychologiczne dla ofiar przemocy i osób uzależnionych.
- II. Systematyczna edukacja środowiska lokalnego.
  1. Przygotowanie oraz udostępnienie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym.
  2. Ułatwianie dostępu do podstawowych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz podnoszenie poziomu wiedzy mieszkańców gminy na temat przemocy domowej:
    - umieszczanie informacji na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Sadlinkach i w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sadlinkach oraz systematyczne aktualizowanie tych informacji,
    - rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy.
    - publikowanie na stronie internetowej Gminy Sadlinki, oraz GOPS-u informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej.
  3. Promowanie efektywnych sposobów rozwiązywania konfliktów w rodzinie oraz sposobów radzenia sobie z agresją i złością.
  4. Uczenie się rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie z agresją poprzez:

- promowanie zajęć edukacyjno – wychowawczych w szkołach, świetlicach socjoterapeutycznych i opiekuńczo – wychowawczej,
- realizację szkolnych programów profilaktyki przemocy,
- wspieranie aktywnych form spędzania czasu wolnego promujących zachowania bez agresji,
- konsultacje z terapeutą,
- terapię dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

III. Systematyczna edukacja przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie.

Udział osób i grup zawodowych w specjalistycznych szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w celu:

- podniesienia poziomu wiedzy różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy,
- profesjonalnego przygotowania poszczególnych grup do realizacji działań pomocowych,

VI. GŁÓWNI REALIZATORZY PROGRAMU / PARTNERZY

- Urząd Gminy w Sadlinkach,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sadlinkach,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Sadlinkach,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sadlinkach,
- Przychodnia Leczenia Uzależnień w Kwidzynie,
- Posterunek Policji w Sadlinkach,
- placówki służby zdrowia,
- placówki oświatowe,
- kuratorzy

VII. MONITOROWANIE

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Na bieżąco sprawowany będzie nadzór nad realizacją programu i podejmowanie niezbędnych działań zmierzających do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Źródłem finansowania zadań zawartym w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2019, są środki własne Gminy oraz pozyskane dotacje celowe na realizację zadania z tego zakresu.